

Изрази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф. на по године 3 ф. на четврт
године 1 ф. 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПО Л И Т И К У И Њ И Ж Е В Н О С Т .

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 11 августа.

Бечки „Фремденблат“, орган аустро-угарског министарства иностраних дјела, донио је важну изјаву о становишту, што Аустро-Угарска заузима према данашњем положају у Бугарској. Бечки лист у главном вели: „Аустро-Угарска својим држањем од постанка бугарске кнежевине доказала је, да гоји најживље и лојалне симпатије према Бугарској, и да умије ову наклоност спојити са строгим чувањем међународних уговора. Исти ће моменти бити мјеродавни и унапријед за Аустро-угарску наспрам промијењеним односима руско-бугарским и њиховијем даљњем посљедицама. Тенденциозни гласови, да се успостављање добријех односа између Софије и Петрограда овдје нерадо гледа, или да му Аустро-угарска на пут стаје, не заслужују ни да се оповргавају. Ова се клевета ослања искључиво на неовлашћене изјаве појединијех листова. Аустро-угарска није никада одила за егзистенцијем интересима у Бугарској, који би могли доћи у сукоб са измирењем Бугарске и Русије. И односно питања о признању Принца Фердинанда и његовијех влада знале су се у Бечу довести у склад симпатије према Бугарској са чувањем међународних уговора. Био је разлог, да се избор Принца Фердинанда прогласи незаконитијем, али се Аустро-угарска није бојала у Софији држати дипломатског заступника, пошто се је задовољило формалнијем приговорима Русије односно законитости Принчева положаја. Ако би у слијед споразума Русије и Бугарске опет дошло на дневни ред питање о признању Принца Фердинанда, за Аустро-угарску биће мјеродавне једино установе трећег чланка берлинског уговора. Евентуалне закључке о религији владоца или његовијех посљедица, о чему се у берлинском уговору не говори, велес-

ле имају сматрати унутрашњим питањем Бугарске. Аустро-угарска радосно ће поздравити и поспјешити све кораке, којим би се уклониле неугодне аномалије. Пошто су и остале велесиле постојања мора се судити, да Аустро-угарска неће доћи у сукоб с њима, ако се буде тако савјесно и блахотно према постојећима уговорима држала.“

Загребачке подузваничне „Народне Новине“, говорећи о овој бечкој изјави, веле: „Изјава бечког официозног листа није занимива, што је у њој истакнут програм аустро-угарске спољне политике према Бугарској — за сваки случај, јер према досадашњим изјавама у делегацијама није могло бити ни сумње о држању највиших фактора монархије с обзиром на бугарско питање; него је она занимива и важна с тога, што је сада, при повратку Кнеза Фердинанда у Софију, саопћена начином, који доказује, да наш ваљски уред има информација, по којима ће у скорој будућности у Бугарској настати преокрет, по којима се оптро ради о признању Кнеза са стране руске владе, и по којима би онђе имали настати давни очекивани нормални односи, како их берлински уговор установљује. Данас би се по многостраном неговјештају имале у Софији чути изјаве, које би значиле, да се предузимљу први озбиљни кораци за получење признања сигнатарнијех власти, — кораци, који би овај пут могли успјех имати. Бар наша монархија неће се опирати, него ће напротив подупирати све, ш о смјера на стабилрање нормалнијех односа у Бугарској, јер је с правом увјерена, да би се тијем уклонила једна велика интернационална неприлика, а тијем опет стекла знаменита гаранција за јевропски мир, којему наша монархија у тројном савезу пожртвовано служи.“

У посљедњем броју нашег листа била је ријеч о тобожњем саопштењу руске владе односно Бугарске, што је бечки званични „Кор. Виро“ у свијет пустио. Старочешка прашка „Политик“

констатира, како је адјенција бугарске депутације код Принца Фердинанда потпуно оповргла то саопштење, које су били бечки и неитански листови с толиком радошћу прихватили, на поставља: „Тако ће се морати и у Бечу коначно одлучити, да вјерују, да се акција Бугарске у правцу потребљења трагова Стамбуловске ере није изјавила. „Фремденблат“ који стоји близу министарства иностранијех дјела, већ је изашао на пут овог мудрог сазнања, као први међу бечким листовима, и јучер је донио једну врсту „аустријског саопштења“ односно гледишта наше иностране политике према промијени, која наступа у Бугарској. У тој изјави опажа се струја благог оптимизма, којој се не може ништа пребацити, него да цијело питање из основа не узимље. Она се држи површине, и чува се да козух не скваси, који није за праће, пошто се и тако његова чистоћа не може с ниједне стране у питање ставити. Инак, за мртва слова берлинског уговора није се јавно и тајно борило кроз десет година за усплив у Бугарској, нити та мртва слова уговора долазе у блиској будућности у питање. Онда се радило, да се истисне руски усплив из Бугарске, а данас се ради да се успоставе у Бугарској право, што припадају Русији по берлинском конгресу. Данашња политичка ситуација у Бугарској далеко разумљивијем гласом говори о порази свијех противу Русије заузимања и политички морал ове промјене даје поуку, која се не може лако одбацити, о ништавилу свијех средстава и путова на ту сврху биранијех. Кроз десет година били су односи између Русије и Аустрије затегнути, и то због политичке импровизације једног Стамбулова, која се сада као кућа од играћих карата ваља, откривајући цијелом свијету своју унутрашњу празнину. Јели Стамбулов, који је у Бугарској само крвави траг за собом оставио, вриједно десетгодишњег нерада у корисном његовању пријатељских руско-аустријских односа? Ово питање, у погледу преокрета

у Софији, заслужује основног размислања, и закључак тог размислања не би имао бити сумњив, кад би одговарао логици факта, која су у основу данашње кризе у Бугарској.“

Нијесу нам још стигли петроградски листови, у којима ће сигурно бити ријечи о овој бечкој изјави.

Народносни конгрес у Пешти сјајно је пеоао. Вође Румуња, Словака и Срба склопили су савез противу насилног помаћаривања угарских народности. Има гласова и штаме ердељских Немаца, који пристају уз закључке конгреса. У идућем броју донијемо онширан извјештај са конгреса по новосадским листовима.

Овај догађај имаће ту најближу важну посљедицу, што ће пружити основа интернаментарном конгресу у Брислу, који баш сада ради, и на ком ће се претресати народносно питање, да пред цијелијем изображенијем свијетом енергични еосуди насилно помаћаривање угарских народности.

За Србе изван Аустро-угарске најрадоснија је појава на том конгресу била постигнута слога угарских Срба око „Заставе“ и „Браника“, у којој је нијача котва њиховог спасења у опасности, која им пријети.

Њижевност, умјетност и просвјета.

(Још о поријеклу Вука Раслапчевића.) Полемику о овом питању, која се повела у нашим листовима, ми смо били прекинули; но пошто нам доник новијем податцима из народног предања поткрепљује старо народно предање, да је В. Раслапчевић Цеклињанин, доносимо овај закључак његове опширне расправе, који побија треће тврђење, да је В. Раслапчевић био из Вјелица:

1. Раслап Јанков, законити отац Вука Раслапчевића, погинуо је на Озовци а не на Трубјели; а убио га је Јовина Туров Вјелица због погона на водоноју.

II. Вук Раслапчевић, рођени син Раслапа Јанкова с Цеклиња, из оскете убио

У Дворцу се виђаше свијетлост од свијећа, а испред њега врвјаше много народа. Примакнемо се ближе и дознамо да је Господара већ ту, и да сјутра мисли путовати на Врањину. Црногорци у мање или веће гомилице сјеле пред Дворцем и разговарају се. Неколико пристарих људи посиједилаи око уласка, и зајалив своје чибукке, причаху се о многим, али озбиљним, стварима, помињући често прошла доба, како њина тако и њиних предака. Један од њих особито нам упадаше у очи. Раста бијаше средњег, главе повелике, косе просиједи, очију црних; лице се већ од старости почело кунити; на пренама блистају му се сирам мјесеца један десетак разног ордења; за појасом сребрни хандар су двије кубураје; дуга чибук пружио као до тамо; црногорску калу у пола навукао на чело; сукнени гуш, дмадан, кошуља с незама, нае васојенићки, црне вунене гаће, сукнене доколенице, везене вунене чарике, опанци са опутом — ето ти сав његов урес. Да је хрбар — свједочи му прса. Но почуј ти његову причу, тихи, разговјетни, пуни поштења, характера, јунаштва, вјере и одважности разговор, па да видиш тип старог црногорца. Он је патриот, он је историк, он је поштењак, он је јунак, он је — човјек.

Но ми опростите — можда сам вас устарио и заговорио.

И момчадија мирно не стајаше, већ усечупкала по дољини. Њој се хоће игра и весеље. Ми, посједе неког времена, упути смо се натраг у варош, да видимо је ли колико дошло браће цетињана и шта раде. Једва што смо оставили посљедњег човјека који се је пред Дворцем навалио, а сто

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ПУТОВАЊЕ НА ВРАЊИНУ 1892 ГОД.

(Наставак.)

Ево нас у село Оџевиће, далеко четврт сата од Црнојевића-ријеке. Ту ти мало починемо, али не од умора, већ, како ћу вам рећи, ради договора ће ћемо пану те на копак. Новаца мало, те и отићи у поглавију гостионицу не иде, зато из општег договора отићинемо код неке, како ћу се изразити — бабе, ће се могаће добити приличног јела и пића за умјерену (— по нашем тобоцу) цијену.

Са десне стране, недалеко од извора ријеке, угледасмо невелику радионицу за црногорско оружје. Једну од њих подигао је Петар II, а другу Квиз Никола 1867 год. Та радионица подмирује све најужније потребе око нашег оружја, и без ње никако се не би могли обити. Зато јој треба пожељети напредка, а тим пријед и због тога, што ће, ако Бог да, брзо наступити вријеме, да поново острница сабаља и ножева бруси, неби ли се, у име Божије, поново о нечију главу притупили.

Но гле! — ноћ на самом прагу, а ми тек наступамо. Ноћ наступила и ми наступамо на прве редове кућа Црнојевића-ријеке. За трен ево нас близу бабина отела, који бијаше познат нашем Ивану, зато га и пустисмо да нам калаузи.

— Добро вече, бако. — пазва наш првијенац Иван више жалосним гласом (дати да се баби боље допадне).

— Добра ти срећа ћедо — одговори она више озбиљно. Овђе ти се ми погледај међу собом, а Стеван, који бијаше некако понајближе вратима, тихим гласом рече:

— Када ово није баба но бабац.

— Можемо ли коначити ноћас — продужи хладнокрвно Иван — почем сам ја код тебе научио долазити, па сам и ову дружину са собом довео.

— А јеси ли ти Иване, аманати — рече старица ставивши руку над очима и гледајући у нашег Ивана.

— Јесам, стрина, главом ја.

— Е моја ћедо, мене су очи почеле издавати, те добро и не виђу; а и овако је тамно, но ћу сад уждити луча, ере невидите ни починути — рече наша стрина, накончавши нам једну велику клупицу за сједник.

— Ми стрина да оставимо ово оружје, па ћемо изиста мало да видимо Ријеку — надохде Марко.

— А ви елате, моја, но се немојте наиједит' што се је са вама шалим, ере сам ја тако научила — настави добра (ако смијем рећи ће ме не чује) — баба. Одма сви изађемо, и окренемо шета ти низ главну Ријечку улицу.

Сад двије о Риједи.

Она се налази у истом правцу камених котлине, која се пружа од Његуша к Цетињу и Добреког-села к Цеклину. Велике горе стоје јој и с лијеве и с десне стране. На лијево како се дође ето ти високо брдо Костадин, под којим се и налази варошица Ријека. На врху овог голмпавог брда још се познају развалине великог турског шанца за топове, којегасу Црногорци 62 године заузели и турском

крвљу облили. Десни је крај много значајнији, јер се ту налази „Обод“ — развалине старог града Иван-бег Црнојевића, из друге половине XV-ог стољећа. Ту се налази оно многозначајно за све Србе и уопште Словене мјесто, ће је, 1493 год. по заповијести Господара Ђура Црнојевића, а при тадашњем митрополиту зетском Вавилу, и напечатан кирилицом први „Осмогласник.“ Сад се то мјесто зове „Ријечки-град,“ ће је сграђено неколико високих кућа, у средини којих се налази храм св. о. Николе, и четвороразредна основна школа. На град се прелази преко ријеке доста лијенијем каменим мостом, којег је начинио пок. Квиз Данило за спомен својему оцу војводи Станку Стијепову Петровићу.

Куће ове варошице простиру се у два — три узарчна ланца, који су разијежени један од другог малим или већим улицама. Пред варошицом налази се новелика „рива,“ ће суботом бива велики назар. У малој ријечкој дужи ети ти читава флота: лађа, чувова и т. д.

Рекох флота, али се не гријешим што тако говорим, особито ако узмем у обзир она јунаштва црногораца, која су починили на Скадарском-језеру — са баш таквом флотом.

Но хајдмо низ риву, у правцу како ријека тече. Ту одма иза моста ево нам Љесковац, пристојно, овићено природом присојно мјестанце, ће се налази скромни, али невелики Дворац Црногорског Господара, који често по неколико дана у зимњ едоба сиде са Цетиња, да проведе у том дивном мјестанцу, почем зими тамо ријетко и врло мали снјег пада.

је једног Цуцу и два Бјелице, због чега је утврдио у Арбанију, где је 3 год. стојао до крвоточја, бавећи се по дубљим крајевима Арбанашијех гора, а испред боја на Царев-Лазу и до Црногорске границе, одакле је чинио и честе посјете својој браћи на Цеклин, што нам сједочи молба браће Ђурашковића, кад су молили Владу Данила да им даде и друга трећег — „Големог Расаљчевића Вука.“

И то је био услов да уходе непријатељску моћ. Називујући у тајну прошлости, сва је прилика, да је цијела молба браће Ђурашковића била више основана на спас живота свога влешког брата и друга, неголи што је био добар јунак, јер иначе Цеклин није ни у то вријеме био јунацима инкоксан, па да су Ђурашковићи у томе оскуђивали, а тим више кад се узме у обзир да су Јанковићи и Ђурашковићи најближа крвна браћа. Да је В. Расаљчевић био из Бјелица, по моме мишљењу природније било би као и појмљивије, да су Бјелице који пут молили за Вука, као за свога брата и племеника, него браћа Ђурашковићи.

III. Послије боја на Царев-Лазу, Владика Данило је мирно Вука са Бјелицама; том приликом је Вук продао сву своју непокретну имовину на горњем Цеклину, и на коначно се преселио у Рбанасе¹⁾ где и данас живе његови потомци.

IV. Цуце и Бјелице због овете Вукови убиства преко вјере и умиру под уходом и предвођењем Вујадиња Чуброва Вушуровића дођу у Јована Божовића у Загору²⁾ а отоде у Цеклинску жупу и убију Ђикана Пејанова Јанковића.

V. Вукота Отанев Јанковић за Ђикана убије Јована Илија Бјелицу више Шинџона, за које сам на чисто увијан, да у Бјелице и данас има старијих људи који из предања чисто памте Јованову погибију и друге крвне уруге из међу њих и куће Јанковића.

VI. Турчин Перов, ако га је било у Цуце и Бјелице, због истих убиства пошље 12 мејдана на Цеклин; мејданије су дошли на лице мјеста с обје стране али је мејдан остао неизвршен, јер се том приликом Митроп. Петар I. (ев. П.) јасно у Реклићима због некакви црквени имовина и отмица, те је на пут стао тој очигледној домаћој несрећи. Том приликом је и побратими Турчина Перова и Петра Андрића, и ово као и прво остављам у част госп. Драг. и Бјелицама, дали се предања истог опомину.

VII. Митроп. Петар I. (ев. П.) коначно је умирио Цуце и Бјелице с Јанковићима на Милићевића главци, где су Јанковићи држали умирну трезу, на којој су лично приушћивали Цуце и Бјелице; и ово им остављам у част као и прво.

Све ово доводи к циљу потпуног увијерења, да Вук Расаљчевић, нити је био Ђешићанин из Дражевине нити Бјелица из Ђешића-Ступа, него истином рођени Цеклињанин, а кад би био рођенији што рече г. Драг., зашто би Цуце и Бјелице убијали Јанковиће за људе, које им је Вук поубијао? Нити би имао дијела он чи његово потомство у напљедно имање Јанковића на Цеклину, а тим више у Цеклинске риболове и друге племенске комунице у којима

¹⁾ Ово мјесто Вукови савременци по његову стању у Арбанији називају Рбанасе, које име носи и данас, а прије тога звало се Јежи или Јешка Пача. М. Стругар.

²⁾ Село под Велом гором, међу Добрком жупом и Ђешићанском нахијом, где и данас стаје неколико Бјеличких кућа и породица, које од старине заостаје, кад Цеклињани и Бјелицама 17 год. рат водили и жупе им изгоспосе, М. Стругар.

никакав придонхак дијела ни права не може имати.

VIII. Канда, рођена мајка Вука Расаљчевића, била је шћер Шћенца Михаилова са Стругара, с којом је Расаљ Јанков изродио Вука и Биетру. Биетра се по очиној смрти и Вукову бјегству у Арбанију згране³⁾ и ухвати се у ријечи Ободу, које се мјесто већ од тада прозове Ђевојачки вир, које име и данас носи.

Канда оставши саморана без мужа, сна и шћере поврати се у родбину, где и умре прије Вукова повратка из Арбаније, чије је име остало уврштено у фамилијарној читуљи њеног најближег крвног сродника бившег барјактара гарде Мана Мићунова, који није нигда из влада изгубио, да га сродство крви с том кућом тијесно веже, и ако их је толики број година раздваја.

Ова крв између Јанковића и Бјелица је главни неопорни доказ, који између свије података игра барјактарску улогу, да се сви остали око њега савијају и криво као око свог главног центра, и с темеља истог можемо тврдити, да смо с Вуком начисто, т. ј. да је рођени Цеклињанин, а предак куће Јанковића.

Из Бања на, 25 јунија 1895.

Михаиле Крц. Стругар
учит. Бански.

(Друштво за Срп. Народно Позориште) одржало је у Н. Саду 22 јула о. г. своју скупштину. Начеоник и председник др. Лаза Станојевић отворно је скупштину и поднио извјештај о укупуној радњи и стању Српског Народног Позоришта од прошле скупштине до данас. Видимо, да се уписало о. г. 10 нових чланова које с прилозима од 200 фор. и 150 фор. које с одређеном чланарином од 50 фор., осим завјештаја и мањих прилога разних добротвора. Чисто стање иметка нашег позоришног фонда јесте у новцу 46.287 фор. 14 новч. (Према прошлој години порастао је фонд са 894 фор. 49 новч.); земље има у Сенти (легат Бене и Иде Брањачке) 20 лапаца (по 2200 кв. хв.), (легат Јул. Ковачиће из Мола) 55 катастр. јутара (по 1600 кв. хв.), у Араду кућу (легат Гавре Јанковића). — Скупштина је врло добро ријешила, да наша дружина иде ове године у Дубровник, и не тражећи материјалне користи, спремна и на дефицит, ако тај не би прешао 1000 фор. — Од 2 јунија 1894 до 24 маја о. г. обишла је дружина 8 мјеста (Ст. Бечеј, Т. Бечеј с дефицитом, Вел. Кикинду, Темнишвар, Вршац, Пачево и Нови Сад, где је свуда било сувишка, и Ст. Назово, где није било ни сувишка ни штете.) Свега је сувишка пало ове године 3066 фор. 18 н., а то је највећи приход, што га је наше позориште икада досад за својих 35 година имало. — Члан дружине Д. Ружић постављен је за главног редитеља, а чланови Пера Добриновић и Андрић за редитеље. — Ријешено је, да се скупштина репертоара ови комади: Ала су смијешни ти мужеви, Александра, Бизанци, Драги ујак, Ева, Ђаволове етијене, Наш пријатељ Неклужев, Огледало, Окови, Свобода простота, Чича Мартин, 30 година из живота једнога карташа, и Ријокоса, која је лани брисана, може се, по садашњем ријешењу, дати с малом измјеном, где се тај комад буде захтјевао. — Ови су комади највише донијели прихода: Задужбина цара Лазара (10 представа 2054

³⁾ Шенути сума или душевно оболети, М. Стругар.

фор. 96 н.), Ђидо (у 7 представа 1551 ф. 17 новч.), Досадан свијет (у 7 представа 1312 фор. 81 новч.), Јабучка (у 7 представа 1243 фор. 52 новч.), Балканска Царица (у 4 представе 1201 ф. 23 новч.), дакле Балканска Царица донијела је релативно највише. — Научени су ови нови комади: Очеви и дјеца, Ђидо, Нервозне жене, Окови, Чикина кућа, Северо Торели, Штедионица, Господска сиротиња, Балканска Царица, За круну, Еманципована, — једва дакле, два изворна комада! — С радом констатујемо, — вели „Бранково Коло“ доноси ове податке — да нам наше мило Народно Позориште ове године ето материјално добро прође. Судећи пак, по напред наведеним коментарима, који су највише прихода донијели, не можемо бити на чисто с укусом наше позоришне публике, али нам је мило, да комади, као што је Балканска Царица и Задужбина цара Лазара, доминирају. — Што више треба притећи у помоћ овој кривој нашој културној тековини, а то је тим лакше, што се за чланство тражи само 50 фор. још с одакшицом том, да се чланарина та може платити у року од 5 година.

(Статистика бугарске наставе у Македонији). „Биоградека Српска Застава“ доноси:

Из Бугарске нам је стигла занимљива и важна књига. У Пловдиву напшамана је у великом формату, на бугарском и француском језику Статистика бугарских школа у јевропској Турекој (Македонија и једаренски вилајет) за школску годину 1893—1894.

Из првога се дјела види, да је у прошлој школској години у бугарским школама било:

	основ. школа,	ученика	ученица
I. У солунском вилајету	221	9897	2261
II. У битолском вилајету	198	8136	246
III. У косовском вилајету	105	4280	1149
Свега	424	21313	6256

Од виших школа имају:
У Солуну мушку гимназију „Св. Кирила и Методија“ са два педагошка курса. Гимназија има седам разреда, а посјећивало је њу и оба курса 165 ученика, испит положило 158.

У Солуну дјевојачку гимназију „Св. Благовјештење“ са седам разреда и 76 ученица, које су на крају године све положи испит.

По вилајетима:

	основ. школа	ученика	ученица
I. У солунском	21	627	122
II. У битолском	12	421	10
III. У косовском	47	353	72
Свега	47	1401	297

У Цариграду имају велику духовну семинарију.

Долази на ред да видимо, колико имају учитеља, учитељица и професора:

	учитеља	учитељица
I. У солунском вилајету	287	4
II. У битолском вилајету	270	74
III. У косовском вилајету	136	18
Свега	693	132

Од тих учитеља и учитељица има 24 учитеља и 4 учитељице родом из књажевине Бугарске, један учитељ из Србије, а оно је све остало из Македоније.

Њихова наставничка спрема разнолика је. Велика већина је свршила само основну школу, остали уз то још и по који разред гимназије, а цијелу гимназију 74, духовну 24, вишу 34, а има једна учитељица, која се специјално спремила за женски ручни рад.

Занимљиви су подаци о годинама службе учитеља и учитељица. Тако се из

— Ајде, чоче, могли сте га довући, а има нечесова кола, па ће запрехућемо га — прихвати му на те ријечи неки из компаније.

У те ријечи већ се испод моста виђаше неколико лађа, које пузијаху к нама. Већ их сво при обали. Не могу ви право казати бијаше ли их пет или шест — може бити да су ми очи бланетале, па од једне створиле се двије по све једно, — лађе су биле, а колике — то нема значаја за историју. Уђемо у лађама, и посједомо с једне и друге стране. Наши лађари, прекрстив се, у име Божије, развукосе лаким веслом и десницом.

Ријека к'о уље. Звијезде попададе у ријечи, а мјесец се разбацио међу њима. Испод моста већ смо прошли, и наступило срам Дворца. Овђе ти гракнуше наши путници, да се јаве у одласку. Пред Дворцем виђаше се имак мноштво народа. Наше лађе прувукосе до самог вапора, и ми, неки преко малих стубица, а неки и без њих, јавимо се на врху њега, и посједомо у другом реду око средине вапора. По дугу се немириво, већ се онет продужи прва кутарања. Неки који се незадовољаваху само пјесмом, ти искакаху и играху црногорско оро, и међаху из острагуша.

Не могу вам овђе изоставити неког средовјечног, жутогог и врло пријатног човјека, ком име сад не знам. Он бијаше велики лакардијанин.

Нешто му се даде погледати под собом у машинарију вапора, па ће рећи:

— Знате ли, људи, што се ово прига под нама, — па на уље задише, као да је нешта пошло.

тих података види, да је у прошлој години послато у Македонију око 150 наставника и наставница, а заједно са претпрошлом годином око 400. Највећи број наставника особа служи по двије и три године, из чега се може закључити, да су тек у посљедње вријеме Бугари појачали своју ревност у пронаганди. Има међутим приличан број учитеља, који служу по 20 година, па на више, а само је један, који шири бугарску просвјету равно 47 година.

Плате учитеља и учитељица су различне, нити у њихову одређивању има каквога система. Најмања је годишња плата 2 турске лире (48 динара) а највећа 440 лира (10506 динара). Ову посљедњу плату сигурно има директор солунске гимназије, јер у прегледу није ништа нарочито казано. Највећи је број учитеља и учитељица са платом од 15 до 40 турских лира. Цјелокупна сума на плате учитељске износи 28.283 турске лире или у нашем новцу, рачунајући лиру по 24 динара, 678.792 динара и словом само на плате наставничкога особља Бугари троше шест стотина, седамдесет и осам хиљада, седам стотина деведесет и два динара.

За професорске плате нема ништа забиљежено, а професора има 20 у гимназији мушкој у Солуну, и 10 су хонорарни у дјевојачкој гимназији, која има још и 4 учитељке. У духовној семинарији у Цариграду предаје осам професора.

Прошле године установљен је први пут у солунској мушкој гимназији и класични одељек, у који се уписало 14 ученика.

Тако гласе подаци у овој књизи изнесени. Ваља их прочитати и утврдити, јер много шта кажу.

(Књижевни оглас.) Примили смо и саопштавамо следећи оглас:

Како је рок претплати на календар „Српскињ“ (из 1896. г.) већ концем Јунија истокао, а ја до сада још нијесем одасвуд добио спискове претплатника, тако сад овим путем молим све наше Женске Задруге као и приватна лица, којима сам позиве у своје вријеме послао, да ми спискове што прије послију изводе. Било је очекивати да ће наше Женске Задруге бити прве, које ће ми се што већим бројем претплатника одазвати; међутим велика већина њих нити се претплатом одазвала, нити ми је иначе што до данас одговорила. Од двадесет За друга послале су ми спискове до сада само њих шест, што ми ваља с признањем кинтирати. Тако је послала ађанска Задруга (предеједница гђа Катарина Поповић) 29, бечкеречка (гђа Емилија Мунчић) 76, панчевачка (гђа Олга ил. Јагодић) 150, нишњева (гђа Кристина Контић) 6, новобелејска (гђа Анка Петровић) 22, свега 298.

Али је за то излазак „Српскињ“ ипак осигуран (одзивом са приватних страна) и уље тога могу јавити, да ће књига за неколико дана ући у штампу, и да ће у своје вријеме бити готова.

Претплату пак примаћу све до 1 Октобра, те молим како наше Задруге, тако и поједине пријатеље ове књиге, да ми до поменутог рока што више претплатника прибаве. На сваки девет примјерака уступам десети у награду за труд око скупљања претплата.

Календар ће изнијети цуних једанајест табака фирне хартије на повећој осмини.

Цијена му је у лијеном меком повезу 70., у фином платеним корицама 1 ф.

Потпуно тачан преглед садржине, као и имена сарадника и сарадника саопштићу

— То нам се вечера готови — одговори му неки.

— Нећу ја понога ноћас ни залага, доста ми је постига кад се пости, а не данас у суботу — рече он.

— Ада тако ти је, па сад како ти драго — онет онај исти.

— Аманати како зову онога те готови.

— Зову га Карло.

— О Карло! о Карло! поче он звати, наклони главу пут макине — пајаде ти Карлов дан дошао, што ти оће риба ноћас, нијеси мога' меса добијет.

— Нема риба — чу се глас к'о из јаме — шоло уље.

— На ништа до уља нема, а? (овђе макинист мишљање, да он пита има ли доље рибе која се пржи, те да господи није досадан њен задах.)

— Шоло уље и угље — онет макинист.

— Па зар пригаши угљебе на уље, што ли радни.

— Е, е, за машина, да брзо и да, треба и њиму да виђира — рече са смијехом оздол макинист.

— Ајде, чоче, нијеси мога' најести га на Ријеку, но ријеваш нешто у њега сваки час као у злу јаму — прекрсти му наш побро, и макне се изнад макине.

Многи који су га чули, ударе у смијех, а неки га одвраћаху да не задијева макиниста, док није што побрка у свом реду. Пловили смо по мацици Црнојевићарије, јер близу крајева вода је доста плитка. Вапор је полагао пловно, јер то тражи сами положај мјеста: све цин-цак, из једног угла у други. Описивати вам мјеста и положаје куда смо пролазили

у једном од идућих бројева овога листа. За сада могу навести следећа имена: Мад-дам Адам (из Париза), гђа Мил. Зохова (из Петриње—Т. С. Мартина), гђа Мар. Јам-бришкова (из Загреба), гђа Јул. др. Јовица рођ. Стратимировић (из Б. Пените), гђа Мар. Надишкова (из Трета), гђа др. Ма-рија Вучетић Прита (из Шапца), гђа Даница (из Панчева), гђа Јел. Ј. Димитријевић (из Ниша) и гђа Мара Глигоријевићева (из Ваљева); — г. г. Јован Сундечић (из Ко-тора), др. Змај-Јов. Јовановић (из Београда), др. Стеван Павловић (из Новог Сада), др. Војислав Бакић (проф. Вел. школе из Бео-града), Мил. Ј. Јакшић-Денкић (из Срп. Црње), Ваца Крстић—др. Казбулбуц (из Београда), Сима Матавуљ (из Шибеница—Београда), и Јов. Дучић (из Мостара).

Од слика ће бити у „Српници“ ове: Царица краљица Јелисавета, царица удо-вица Марија Феодоровна, краљица Ната-лија и књижица Милена; — Мадам Адам, Савка Суботић, Олга ил. Јагодић (пред-седница Женске Задруге у Панчеву), По-лексија Ст. Теодоровић, сликарка уметница (у Београду), Нина Петровић (председница Женске Задруге у Кикинди) и Милка Алек-сић-Гругурса, драм. уметница (у Био-граду).

Панчево, 15 Јулија 1895.

проф. Јов. Поповић.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Нешто о шкромљењу винограда) Чи-там у „Гл. Црногорца из унутрашњости разне дописе из којих и дознајемо о ово-годишњој ушетини. Тако у последњем броју у допису г. А. Јовићевић жали се, да је ове године код њих лоза пропала. То исто и писмено ми јавља из Подгорице ученик земљодјелске школе И. Калуђеровић, који се пројектос овђе бавио нарочито односно шкромљења наших винограда. Из-међу осталог вели ми: „Од Ловћена па до Кома и од Сутормана па до Дурмитора може бити нашим виноградима да пре-лијевају бадњаке туђим вином. — Како су наши виноградни лозе? Јели успјеха од нашег пројектосињег рада? Жалосно је то да је један дио па од главнијих у нашем газдинству издао, које бојати се је, да и у будуће тако не буде.“

С раног прољећа овђе појавила се је била перноспора, па ми знајући, какав је то пријатељ нашим виноградима и газдин-тву побојали смо се, те на вријеме јави селегрвнично учитељу земљодјелске школе г. Ф. Јерговићу у Подгорицу, да нам и оп-притече у помоћ. На ето глас је нас успи-шан и коликоко није прошло а шаље нам свога ћака са галицом и ширицама. Њему том приликом неможе овђе нико одрећи, да се није показао марљив и тру-дољубив, јер не само што је он ријечју и словом вршио свој посао и тачност пак-правио, него је свакоме у виноград у-стројио по неколико шкромљанака и не-престано све се ту налазио док посао није свршен био. Труд му ми нијесмо плаћали, али њему је с наше стране довољна награда, ако му овђе речем, да је доиста учинио врло добро. За то му и лијена хвала.

Да се овом приликом осврнем и речем још коју о шкромљењу лоза. Већи је дио наших виноградар у предрасуди да тај лијек не помаже. Као гђо што то потијече њешто од лијенетва а њешто ваљда и због тропка родила се га предрасуда да није боље и ни од сумпорованја. Ко тако мисли

сад немогу, јер, како ћу вам рећи, једно весело друштво недадијаше се забављати испитивањем и пропитивањем, а друго и Бахус прилично бијаше заблестао очи, те слабо и виђаху даље од носа. Но ипак, бар што сам у близини видео, то ћу и напоменути.

Пола сата од Ријеке, ако не и више, већ је прошло, а ми се вијугамо из једног краја у други, из једне шунице пут друге. Дођемо до „Бумруканице.“ Тако се зове једна главичица поред воде на лијевој обали ријеке, ће су турци у старо доба ђумрук узимали на сам промет који је ријеком пролазио. Сада се од ње виде слаби остаци и рушевине. Како смо ишли напријед, то се је све већа просторија пред нама отвара, јер постепено смо излазили на Скадарско-језеро.

Но да чујеш што се ради на вапору. Ухватили зетско коло, на лаком ногом обилажу око средине вапора, пјевајући неки одјељак јуначке пјесме. По свршетку опалише неколико острагуша, и таман кренули да сједу и почину, а други да наставе, докле ти опет, би рекао онај исти први што му се риба недопадне, вика што му грло даје:

— Мис, мис! мис, мис !..

— Што мисах ноћас, који су ти јаци, ка'дамачке купиш — доладе неки.

— А зато да не почивају, но опет да играју — одговори он.

— Па што им ђешне не кажеш но тако.

— Ја не знам како, тако сам чуо да кажују, кад се оће што опет да понови.

— Ђе си то чуо.

за ове два чудотворна лијека и све оставља на судби природе, јако се вара, — и тај ће бити жертва не само у вино него и узрок коначној пропасти свога винограда. Маћа је рђа, која непрестано грођу и лози квар наноси и трагове оставља; а перноспора и није друго до прави претеча филосеје — лозине смрти. Те правке стрјељце треба потући па да не дође она посљедња против које још нема оружја, колико про-тив обичне смрти.

Не треба чекати, да се ужири прасе на Божић, тако вели наша пословица. Прије него се иће појавила перноспора — док она још није дошла с раног прољећа боље рећи док је ми невидимо а она је тек у заметку и то у почетку маја шкромпити треба коњским каменом, по већ изложе-ном правилу у гсп. Јерговића. Има их, који уображава, да је проценат воде или влаке сувише мален на одређену ко-личину галице. Слободно се такви ва-рају, и неће успјети са њином новом пропорцијом, а чини ми се, да су то већ признали и осјетили. Нипошто другче него онако како каже г. Јерговић: кило коњ. камена, кило и 1/4 доброга влака и педесет воде, и та ће тачност бити пра-вилна. Бојати се није да ће лист прого-рети, па макар то и на најмлађи лист пануло. Грођу, макар да је још по који у цвијет не чини квара. Није довољно једном шкромпити него то требало би поно-вити опет кроз двадесет дана — особено, ако су росе јутрње и топли дани када перноспора брзо напредује. Тим би се спасао свагда нови лист, који иначе про-пада. Тако се овђе ове године и појавило. Већа половина, иначе оно што се пошкро-нило и данас је једно и здраво као да је прољеће — а оно што је иза шкромљења израсло све је пропало. Но свакако нама је грође остало добро и здраво — разу-мије се ко га је и сумпорисавио. Они вино-гради, који су еретни били да им газде остављају то судби природе сасвим су другачије: они су пропали и до посљедњег листа, те тако им је и грође убивено. Што су човјеку плаћа, то је биљки лист; за то јој и држимо његу у листу — да и она на своја плаћа — лист удисне и уздисне — у Божијој природи. Још сад говоре и онзи: до године ћемо и ми — гледајући на шкромљене. Збиља је боље од онога ли-јека. Да све ово иде добро треба пазити на многост при виноград у чему ћу се овђе зауминути а требало би и нужно би било да се рече. Но, ми ћемо молити ви-соку Владу, да нам набави поболше шкро-мљанке т. ј. нове, јер оне биће застарале и у коноће неће гнати, те се онако гуме брзо кидаху и она колица при оној пумпи ломљаху. Двије су се овђе већ коначно покварили, а стање наше недозвољаје да их сваки купимо. Такође, молићемо, да нам и коњ. камен овђе директно шаљу, да би тијем јевтиније нам дошао. Он се би могао држати или у који државни магазин или код које приватне особе, која би исто о томе рачун водила.

Дакле из овога видимо, да није до-вољна само ријеч и прича него примјер. За то лијена браћо и добри газде покажите примјере у своје мјесто и користите сво-јима. Чувајте их од пропасти и сиротиње, ако ћете да се оружујемо и дугу и позиву. Чинимо ли само тако, чинићемо родољубиво дјело, које ће родољубиве и синове и народ рађати. Какви су Вам родољуби који су убоги!? Видимо то из примјера и свако-дневних догађаја. За то није сувишна ако предпоставим и речем: пропалели нам

— Ту, чоче, кад сам био у Италију да продајем неку стоку; позва ме један пријатељ у нечесову комедију, те ја за његову ђубав и одем, кад ли ти тамо сва-шта и свачега. Изинили ти једно двадест друга са нечесовим, незнам како да вам кажем што је, јер не бјеху ни гусле ни динле, па: неки је под грло ставио, и не-сучим трља по њима, да би рекао е се сад закла, неки међу кољенима нешто пршка, — све зачепркало да би све мише из куће исхерали. Таман ће се они неће позакријевати, докле ти они што их гле-даху почеше викати: мис, мис! мис, мис!... Ја помислих да је сад вријеме да мачке из-лазе, кад ли ти опет они исти. Запитам мог пријатеља, што би са овим народом те се у мало не поманише. Он ми каза, да се тако зову они исти који су прије били, кад господра жели да им се исто понови. Ето зато и ја тако зовем, — ба-рем сам то научио кад сам тамо био, ако не ништа.

— Те жалости, лијено си научно, тако опет — привати му неки — но сједи ође, да нам још нешто причаш.

— Сјећате ођу, а причати вам незнам ништа — па и како ћу вам што-год гово-рити, кад ме је већ и нечесова студен почела мучити. На ове ријечи цине црв-нике полетеше са сваке стране, јер разу-мјеше, да му треба кола намазати.

Докле су ови причали, и на другој страни вапора није се бадава стајао. И тамо је било разних игара и прича.

(Наставиће се.)

наша економија пронао нам је и патрио-тизам. Ми тих примјера имамо: свитница и шарлатана по бијеломе свијету и у душмана хљеба просе — само лабе. Спа-вамоли дуго, дријемљемоли, трљамоли очи, протежемоли се, чувамоли и еклађемоли руке, да их необрљамо или непатремо да нам углед не изгубе, докле ће наши ком-шије из Далмације или чак отуда из Кан-дије или других земаља подкрепљивати нас својим вином те и посљедни наш крај-пер извући. Одаљди Боже — а чини ми се да смо близу тога!

У лцињ, 5 Авг. 1895.

Поп Јован Вујановић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 11 августа

(С Двора.) Његово Величанство Цар Никола II изволио је наименова-ти Његову Свјетлост Књажевнја Мир-ка поручником у стрјељачком пуку Његовог Височанства Књаза Николе.

(Из Митрополије.) Његово Висо-копреосвештенство г. Митрополит Ми-трофан јучер се повратио са канонич-ке визитације по рашко-захумској епар-хији. Народ је свуда дочекивао Његово Високопреосвештенство жељно, радо-сно и свечано.

(Рођен-дан аус-угар. Цара.) На дан рођења Његовог Величанства Цара Франца Јосифа г. генерал Милнко-вић примао је честитања у своме хо-телу. Од стране Височанственог Двора одио је на честитање г. Јанко Вуко-тић, командир перјанички, а од стране наше владе г. војвода Гавро Вуковић, ваш министар иностранијех дјела. За вријеме честитања пред хотелом ау-стро-угарске легације свирала је наша војена музика. У вечер је г. генерал Милнковић приредио дине, на ком је присуствовало и Његово Височанство Престолонаследник Књаз Данило. За вријеме обједа свирала је музика.

(Дине.) Г. Депре, министар-реси-дент француске републике на Цетињу, давао је ономадне дине у почит Ње-говог Височанства Престолонаследни-ка Књаза Данила.

(Одликовања.) Његово Височан-ство Господар изволио је одликовати г. Петра Алексијевића Васиљчикова, хоџмајстера Руског Царског Двора I-јем степеном Данилова реда; г. А. Звенигородскога, дјејствителнога рус-ког државног савјетника, г. Николу Александровића Иларионова, дјејствителног државног савјетника и царско-руског консула у Солуну, и г. Ј. Хер-ца, управитеља б. к. банке боден-кре-дит аншталта у Бечу, II-јем сте-пеном истог реда; г. пуковника Воро-нова, начелника штаба I гвардије пје-шачке дивизије, г. ротмистра Михајила Жеребкова, г. Михајила Јачевскога, г. барона Гинса, ротмистра кавалергард-ског пука Њезиног Величанства Цари-це и г. А. Ф. Маркса, издаваоца жур-нала „Ниве“ у Петрограду — III-јем степеном; г. Селима Шехалеа, драго-мана руског бајруског генералног консула, г. Лазаридиса, драгомана рус-ког консулата у Јанини, г. Павла Крупенскога, штаб-ротмистра, г. Ми-хајила Кошченка, штаб-ротмистра, дво-рјанина Александра А. Плещева у Петрограду и г. кап. Никицу Т. Марти-новића — IV-јем степеном; и г. Н. Афанасијева, контролора варшавске жељезнице V-јем степеном истог реда.

(Личне вијести.) Г. Александров професор казанског универзитета, који се бавио на Цетињу научним истра-живањем, отпутовао је преко Боке у Мостар и Сарајево. У недјељу је имао част да буде присутан на дворском обједу. Испратили су га многобројни овдјешњи Његови пријатељи и пошто-ваоци.

(Дементи.) Бечка „Н. С. Преса“ доноси вијест, да је запшта једна брошира против Династије Обренови-ћа, потписе сумњу, да јој је извор на Цетињу. Намјера бечког листа и суви-ше је провидна, али се ипак нашао и је-дан београдски лист, који је похитао, да ту сумњу и у Србији поније. Нека

буду увјерени ти добри наши пријате-љи, да кад би се на Цетињу писало што о Династији Обреновића, не би ништа друго до поштено и лијено.

(Рад на Бојани.) Поред рада на Дриму, што је по наредби Високе Отоманске Порте одавна отпочет, са пунијем задовољством дознајемо да је у велике отпочет рад и на Бојани. Сав материјал камен и дрвени риболова, што је сичрчавао слободни ток воде, диже се. Ми смо већ говорили о вели-кој важности овога рада како по Цриу Гору, тако и по околину Скадарску; а сада само констатирамо ово тако корисно дјело Високе Порте, које је нов доказ наших међусобнијех прија-тељских односа.

(Наша дилиџенца) полази са Це-тinja за Котор сваки дан у подне а у суботу у четири сата у јутро; а из Котора пут Цетinja креће сваки дан у четири сата у јутро. Ово јављамо јер чујемо, да у Котору постоји неко друштво, које обманује путнике, те губе возни ред.

(Знаменити ваздухопловац.) Ђа-комо Мериџи дошао је на Цетинје и у уторник ће у балону кренути у ваз-дух са Цетinja. Ово ће му бити три-ста и први пут путовања у ваздух.

Поп Митар Ковачевић

парох Ластовски.

Овај добри и честити старац, кога смо често са задовољством виђали у на-пој средини, уграбљен напрасном смрћу, преселио се у вјечност уочи Преображења, 5 ов. м., у Грбљу на Пријевору, своме родном мјесту. Православна црква у сусједноме нам и братскоме цлемени, покојникови пријатељи и познаници, његова породица и својта — претрпели су тијем губитком осјетљиви удар; јер бјеше покојник: реван свештеник, уздан друг и пријатељ, чојчан и озбиљан домаћин кућни. Рођен је 26 октобра, 1820 године од оца Рада попова и мајке Ануше, Мајинке из породице Борета. Ожењен је био од куће Богетића из Горовића, али је на жалост у 32-ој години остао удовцем. Прву наставу примио је у Будви код учи-теља Марка Нобила, а припрему за све-штенички чин код глумца Јосифа Бућина у манастиру под Лаством. Пенмјући сред-става да пројужи даље науке, пође у 20-ој години сам преко Арбаније у Пећ, гдје буде рукоположен за свештеника од тамо-шњег епископа Игњатија. Него, вративши се у своје родно мјесто, будући да га духовна власт није хтјела потврдити за свештеника услед недовољне спреме за ту дужност, морао се још годину дана учити црковноме пјенију у Задру. У 22-ој години живота буде му повјерена парохија При-јерадска, мало за тијем Ластва, па онда Загора, све три у Грбљу. Тако премије-нитан, вршио је свештеничке дужности 4 године, докле га духовна власт не поврати опет на парохију Ластовску, коју је, ниш-лиран, за пуних 49 година, до саме своје смрти, нажљиво и очински служио. Био је покојни поп Митар истрајан у вршењу своје дужности, а за народнијем доброста-њем и напредком понешен до занесености; и дјелом и савјетом био је у своме мјесту живи примјер неуморнога рада, савјесне штедње и поштења живљења. Сретне и имућне учио је скромности, учвијељене тјешно, завађене мирно, а сиромаше пома-гао. Чазбен и гостоприман држао је своју кућу увијек отвореном вољоме и невољ-номе. У општинским пословима и на-роднијема питањима, у колико је у чему посредно или непосредно учество-вао, вазда се држао народа и заступао његове интересе. Идеал му је била Црна Гора и њена сретно владајућа Династија. Међу многим добрим дјелима и лијеним упо-менама, које је међу својом браћом оставио, помињемо цркву Свету Петку на Пријевору, коју је за на поли пропирно о своје трошк узузимајући сеоски арпатлук. У п е д е с е т и т р и године тешког попованја покојник је настојао и назио, да се не би ма што догодило, што би нанјело квара угледу св. матере цркве, повјеренога му народа и његове Куће, те је свемогући благосло-вио његов труд и бригу тако, да му је опште признање при потребу било: у по-штењу је живио и у поштењу је умро. У тужном сироводу присуствовало је: 12 попова, који су га носили и у гроб поло-жили; начелник општине Грбљеске са при-сједницима, многим савјетницима и глава-рима; начелник општине пантровске са пријатељима из Пантровића: пријатељи из Будве и Мајина и сва својта. Укопан је пред св. Петком, својом задужбином, у нову гробницу, коју бјеше мало пред смрт епринио, уз оплакивање 500 покајница, што се бјеше окупало на погреб своје д о б р о-

ме и српскоме бан-попу, како су га звали. Надгробно слово држао је пречасни свештеник поп Филип Микијељ, у коме је, "кратко али језгровито, истакао живот и заслуге покојника за цркву, народ и породицу.

Његово Височанство, наш Узвишени Књаз и Господар Никола I, из Свог личног побудења бјеше одликовао покојника Даниловијем орденом IV-та степенa готово испред саме смрти, и зато је Влада Његова Височанства већ учинила била нужне кораке код К. К. Аустрије Влада за одобрење; али, ма да није покојник дочекао да објеси о прима тај видљиви знак нај милостивијега обзира и пажње Његова Височанства према њему, опет је ово одликовање било највећа утјеха уцвијеленој породици пона Митра. Така му црна земља, а међу нама вјечни спомен!

Симо Војводић.

23 јула ове године преселио се у вјечност Симо Војводић — син бригадира васојевичког г. Војводе Лакића Војводића — у 25-ој години свог живота, послје дугог боловања. Он је свршио основну школу на Андријевици, где се је одликовао како успјехом у наукама, тако и примјерним владањем, те је био узор морала. Свршивши основну школу, пошао је у Биоград ради пројектовања науке, где иза бере војничку школу, у којој се је васпитаво дивје године; и у овој школи показао је необичну способност! "Бје је среће има и несреће." Он се разболи од јектине, одакле, по савјету биоградских љекара, 1893 дође у своје рођено мјесто под Ком, где проведе двије последње године. Од почетка априла т. г. поче он све више слабити тако, да је почетком јуна коначно легао на постељу, с које се сво није ни дигао.

Пошто је Симо био узор младих и пошто је племе васојевичко у њему гледао достојног потомка врних му предака, то глас о његовој смрти поразно је читаво племе васојевичко тако, да се сав округ ове нахије стекао на пратњу. — Пратња је била величанствена тако, да осим све бригаде васојевичке, погребу су присуствовали г. г. Вој. Васо Ивановић, кап. Илија Поповић са још 30 угледнијех Куча.

Пошто је, уз пратњу поменутог многобројног народа, мртво тијело донешено на гробље и кад је шло да се преда матери земљи, брат, ађ. г. Лакић Лабовић изговорно је неколико ријечи, у којима је описао покојников кратки живот, као и повјесницу куће Војводића у кратко и с којима је потресао ожаловљени скуп.

Пошто у сину нијесу само његови родитељи изгубили сина, него је племе васојевичко изгубило једну младу главу, од које се очекивала лијена будућност, то немогући по танко описати повјесницу славних му предака, завршијем са ријечима: Бог да му племениту душу опрости; лака му плодна земље црногорска, коју је врије дубио!

Андријевица, 1 августа 1895.

Б. П. Лалевић.

РАЗЛИЧИТО.

(Трагична смрт.) Панчевачки "Вјесник" доноси: Жалосна вијест стигла нам из Онова. Пера Мајоловић, директор Народне Банке у Биограду кренуо се у суботу 15. о. м. у госте. Бивши у Онову услед ове несносне врућине оде на купање на Тамни са својом 13. годишњом ћерком Миленом и са својим шогором преч. г. Савом Милићем свештеником у Онову. Ушавши у воду поведе и своју кћер Милену, но обоје упади у неку јаму. Преч. г. поп. Сава скочи за њима у воду, да их спасе, али им не могаше помоћи. Тијело његово нађено је близу мјеста где се удавио и одијето је у Београд и сахрањено на новом гробљу. — Покојник је био Банаћанин, родом из Турског Бечеја, особито даровит и вјешт финансијер. Са својих способности био је одликован наименовањем за директора Народне Банке у Београду, а какав је у отиравању дужности био, свједочи та околност, што га је Народна Банка о свом трошку из Тамна извадити, у Београд пренијети и свечано сахрањити дала.

(Француски нови топови.) — Француска лист "Париз" пише шта је управо побудило прједника Феликса Фора де појети логор у Шалону на вели, да је Филикс Фор отишао за то у Мурмелон, да присуствује великом гађању у нишан нових француских пољских топова. Годинама се радило на тој врсти оружја, и сада су топови са свим готови и у довољној количини, тако, да се са њима може наоружати цијела источна армија. Новоме топу приписују вавредне особине. Дојакони француски пољски топ могао је изабити за минут три метка, а свака граната при распању давала је по 200 и 225 распадутих парчића.

Нови топ може за минут да избаци десет метака, а да не промијени свој положај, тако да посје сваке паљбе није потребно да се топ на ново управља, а граната се распада у 400 парчића. С овим се је дјесио појачао са шест и седам пута и носи даље но досадашњи топови.

(Како су насељени велики градови.) По најновијим подацима, за које се не може јамчити, износи број кућа у свим земљама Јевропе и Америке 70 милиона. За Азију, Африку и Аустралију па и отоке не да се број установити. Ипак се знаде, да главни град Јапана, Токио, имаде 342.000 кућа, грађених од врло лака материјала, а у свакој кући станује попријечно 5 особа. У том погледу стоји Токио на првом мјесту међу свима великим градовима. Њу-Јорк имаде до душе само 115.000 кућа, али за то станује у свакој попријечно 18 особа. Лондон имаде 600.000 кућа с попријечно 7 становника у свакој. Почетком нашега стољећа имао је само 130.000 кућа и 960.000 душа. Број душа се је дакле попетерестручно, дочим је број кућа у прирасту заостао. Париз имаде данас 90.000 кућа према 70.000 год. 1871. и према 28.000 год. 1815. Број становника по кући износи 25. Филадельфија са више од 1 милион становника имаде 187.000 кућа.

(Будство на свијету.) До душе, ово се не може тачно одредити, већ не због тога, што се парочито не може знати, колико има свијета у Азији и у Африци, али опет за то може се приближно оцијенити. Тако држи се, да на шару земљом живи око 1,500,000.000 душа. Од овог броја највише отпада на Азију, а најмање на Ауртралију. Признати статистичари веле, да се људство сваке године увећава са 1/2%. Јевропа је најнасељенија, а у њој опет по насељености прво мјесто заузима Белгија.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

ПРИЗ, 6 августа. — У министарском савјету Ханато је објавио одрицање трговачког уговора италијанско-туниског.

ЦАРИГРАД, 7 августа. — Говори се да пота, што су подијелил Порти посланици Инглеске, Русије и Француске ресумира само концесије, што је Порта учинила. Односно тачака што Порта још није усвојила, пота вели, да се велесиле ресервирају одлуке.

БЕЧ, 8 августа. — На рођен-дан цара Франца Јосифа био је у Берлину и Петрограду дворски објед, којом приликом Цареви су пили у здравље Цара.

БЕРЛИН, 9 августа. — Њемачки државни канцлар Кнез Хохенлое иде на кратко борављење на својим добрима у Русији близу Вилне.

ЛОНДОН, 10 августа. — Државни подсекретар иностранијех дјела Курзон у доњој кући изјавио је односно Египта, да се влада сада држи политике пређашњег министарства. Услови за евентуалну евакуацију још нијесу наступили.

ВАШИНГТОН, 11 августа. — Влада је управила Француској енергичну ноту, да пусти на слободу Валера, пређашњег американског консула у Таматави.

МАДРИД, 11 августа. — Потврђује се агитација у Валенси. Вило је апшења.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

У Гимназију ће се уписивати ученици 28, 29, 30, августа и то само прије подне од 9—12. У први разред пријају се ученици, који су свршили с добријем успјехом четири разреда основне школе, који уз то положили из прописанијех предмета и пријамни испит најмање са добријем успјехом, који немају мање од 10 ни више од 15 година. Сваки треба да донесе осим школског свједочанства још и уредну крштеницу. Уписивање у Богословско-Учитељску школу трајаће од 26—31 августа; а пријају се у први разред само они младићи, који су свршили четири разреда гимназије и добили свједочанство првог реда.

Послије означеног времена неће се примити ни један у школу.

Пријамни и повторни испити биће у означене дане послје подне.

Ц е т и њ е, 10 Августа 1895.

УПРАВА.

ОБЈАВА.

Министарство Финанције даваће се на лицитацију 1-вога Септембра 1895.

Контрат ће се дати ономе који се за најнижу цијену обвезе набављати из иноземства морске соли, добре врсте, прегодишњене, — по мостри која се налази у канцеларији Министарства Финанције, — и предавати је на децимал у државне магацине: на Плавницу, Ријеку и Вир.

Контрат ће се учинити за осам милиона килограма, — (да се предају у течају времена које ће означити при лицитацији канцеларија Министарства Финанције), — у четири године од прилике.

Министарство тражиће од подузимача 1000 наполеона кауције, у готовом новцу.

Они који би жељели лицитират, морају се на горе-означени дан пријавити у канцеларију Министарства Финанције, где ће се држати лицитација, — од 3 до 5 сати по подне: — донијет са собом кауцију и положит је у Министарство најдаље 1-вога Септембра 1895 до подна, иначе неће имати право лицитират.

Ц е т и њ е, 1. Јуна 1895.

Број 421.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНЦИЈЕ.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Приликом смрти и погребна нашега сина, односно синовца, брата, Ђевера и стрица

СИМА ВОЈВОДИЋА.

који се преставио 23 Јунија ове године у 25 години свога живота, — примио сам многобројне изјаве саучешћа, те сматрам за своју дужност изјавити моју дубоку благодарност Г. Г. Митрополиту Митрофану, Војводи Боју Петровићу, В. И. Пламеницу, В. Г. Вуковићу, В. М. Ђуровићу, Бриг. Ј. Мартиновићу, Ком. Нику Кусовићу, Шпиру Поповићу, Петру Ђаљевићу, Петру Шкеровићу и другима на њиховијема топлијем изјавама саучешћа, које су ме храбриле у несрећи.

Благодарим Царско-Отоманском Миралају Г. Мехмед-бегу, на еусједској пажњи и саучешћу.

Хвала моме другу В. Васу Ивановићу и Кап. Илији Поповићу са друштвом, који у оноликом броју дођоше, да до вјечне куће одирају драгог покојника.

Тако исто хвала моме пријатељу г. Дру Ковачевићу, који се је својски трудио и заузимао за све вријеме покојникова боловања, да га истргне неумитној смрти.

Хвала, искрена хвала, свему племену Васојевичком, на многобројним посјетама за вријеме боловања, и на онако великом саучешћу приликом смрти и погребна.

Андријевица, 1 августа 1895.

У име ожаловљене породице

Бригадир В. А. Војводић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

„ПРИПОВИЈЕТКЕ ИЗ ЦРНОГОРСКОГ ЖИВОТА“.

Предао сам у штампу моју прву књигу штампаних и нештампаних приповједака под горњим насловом:

У овој књизи запасти ће ове приповјетке: „Ко неће чепом он ће враном;“ „Копање блага;“ „Хајдупи;“ „Наметнут прстен;“ „До подне везир од подне резил;“ „Бадња вече;“ (посвећена удовицама црногорским.) „Благо његовој души;“ (посвећена моме рођаку србину католику Милу Јововићу.) и „Јетрве“.

При овоме додаје се у другој половини књиге: „Прије и сад“ или: „Седам ноћи код Ђеда Јова.“ Сувише при крају биће мали ријечник, у коме ће бити протумачене непознате ријечи већином провинцијализми.

Књига ће изијети 6—7 штампаних табак велике осмине. Цијена јој је 50 поврића. Биће готова концем септембра о. г. и тога дана раздати се претплатницима.

Новица треба слати: Књ. Цр. Државној Штампарији на Цетиње. Скупљачи добиће сваку десету на дар.

Молим сва наша поштована уредништва, да би овај позив у својим листовима препштампали, у коме се препоручујем за што већи одзив. Особито се надам и уздам у моју браћу учитеље, да ће се својски заузети око скупљања, како би ми помогли извући се из штампарских трошкова; Имена скупљача допијеће се при крају исте књиге.

Ц е т и њ е, 10. Августа 1895.

С поштовањем

(1—3) Лука Јововић учитељ.

ПОТПИСАТИ ПРЕПОРУЧУЈЕМО МУ.

штеријама наше складиште разне дрвенарије, као: штица од разне врсте и дебљине и све друге дрвенарије изузимајући греде. Може се добити на фабрику „Видрован“, у Никшићу у магацину, и у Подгорици код Петра Челановића. Цијене су најумјереније.

Никшић, 10 августа 1895.

(1—6) Браћа Чопићи с друштвом.

Потписани препоручају своје складиште свакојаке дрвенарије, као штица, шкурета, морала, поната и т. д. тако исто различитог покућства од најпростијег до најфинијег уз јако умјерене цијене.

К о т о р, 25 јула 1895.

Илија Ивановић и друг.

(2—3)

ОГЛАС.

TIMBRES—POSTE de Montenegro, Turquie et de tous les autres pays, dès l'année 1850—1894, de même que de vieilles lettres, des monnaies, et d'autres antiquités sont achetés, en toute quantité et aux prix les plus hauts.

Je donne aussi en échange des bijoux, nouveauté soies, et tous les articles désirés de Londres.

Offertes et envois sont réglés par le retour du courrier.

A. Weisz.

London, W. 61, Regent Street.

Filiale: Budapest, vaczi körut 4.

(11—12)